

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЛЬНОСТІ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
науково-педагогічної роботи
Л.Є. Момотюк
«01» вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 15. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Ступінь вищої освіти **Бакалавр**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **051 Економіка**

Освітньо-професійна програма **«Прикладна статистика та бізнес-аналітика»**

Київ
2022 рік

Робоча програма з дисципліни «Міжнародна економіка» для студентів спеціальності 051 «Економіка», «31» серпня 2022 року. – 25 с.

Розробники:

Резнікова Н.В., професор кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, д.е.н., професор
Пархоменко В.В., доцент кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОО
Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5,0	05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 051 «Економіка»	Обов’язкова
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: «Прикладна статистика та бізнес-аналітика»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено		Семестр
Загальна кількість годин – 150		6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Рівень освіти: перший (бакалаврський)	Лекції
		34 год.
		Практичні, семінарські
		30 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
86 год.		
Індивідуальні завдання		
-		
Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни – формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, надання системи базових знань щодо форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин.

2.2. Завдання вивчення дисципліни: вивчення сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку, методів аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції; набуття вмінь використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- загальні основи функціонування, принципи формування і специфіку сучасної організації світової системи господарства;
- основні форми міжнародних економічних відносин,
- закономірності міжнародного переміщення факторів виробництва та функціонування сучасних світових ринків товарів, послуг, капіталів та робочої сили;
- механізм та інструменти зовнішньоекономічної політики держави;
- закономірності взаємодії національних економік і міжнародних економічних організацій в сфері зовнішньої торгівлі;
- особливості міжнародних валютно-фінансових відносин, світових валютних та фінансових ринків;
- основні характеристики міжнародної економічної інтеграції та глобалізації,
- проблеми інтеграції України в світове господарство.

вміти:

- характеризувати розвиток міжнародної економіки;
- розуміти механізм дії економічних законів міжнародної економіки;
- виявляти найважливіші проблеми і перспективи еволюції міжнародної економіки як господарської системи;
- здійснювати аналіз конкретних економічних ситуацій, на основі отриманих теоретичних знань, виявляти проблемні аспекти міжнародних економічних відносин;
- оцінювати та розраховувати показники міжнародної торгівлі та визначати тенденції її розвитку;
- аналізувати методи регулювання міжнародних торговельних відносин;

- визначати особливості розвитку науково-технічного обміну, міжнародного руху факторів виробництва та інтеграційних процесів в міжнародних економічних взаємовідносинах;
- розраховувати курси валют та аналізувати платіжний баланс країни;
- оцінювати роль міжнародних організацій, ТНК і ТНБ в розвитку сучасного світового господарства;
- аналізувати і порівнювати стан економіки України та визначати її місце на світових ринках товарів, послуг, капіталів, ресурсів та робочої сили.

2.4. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

2.5. Передумови для вивчення навчальної дисципліни – наявність систематичних та ґрунтовних знань з компонентів професійної підготовки освітньої програми, зокрема «Основи економічної науки», «Макроекономіка».

2.6. Результати навчання:

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МІЖНАРОДНИЙ РУХ ТОВАРІВ І ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА (МІЖНАРОДНА МІКРОЕКОНОМІКА)

Тема 1. Міжнародна економічна система

Сутність світової економіки та міжнародних відносин. Загальні риси світового господарства. Міжнародні економічні відносини: суб'єкти та об'єкти.

Форми міжнародних економічних відносин. Структура світового господарства. Основні етапи формування світового господарства.

Суперечності розвитку сучасного світового господарства. Інтернаціоналізація господарського життя. Інтернаціоналізація виробництва. Інтернаціоналізація капіталу. Транснаціоналізація. Загальна характеристика транснаціональних корпорацій, їх вплив на економіку певних країн.

Рекомендована література:

Базова: [1-3]

Допоміжна: [5, 7, 8, 13, 14, 15]

Інформаційні ресурси: [1, 10, 11, 12, 14]

Тема 2. Міжнародна економічна діяльність

Середовище міжнародних економічних відносин. Міжнародна економічна діяльність. Світові економічні зв'язки та їх розвиток. Світове господарство: сутність, становлення та розвиток.

Міжнародний поділ факторів виробництва. Міжнародний поділ праці. Сутність, умови та етапи розвитку міжнародного поділу праці. Форми міжнародного поділу праці: спеціалізація, кооперація, комбінування, концентрація. Межі міжнародного поділу праці. Позитивні та негативні наслідки міжнародного поділу праці. Еволюція світового ринку.

Міжнародна мобільність факторів виробництва.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [5, 7, 8, 9, 15]

Інформаційні ресурси: [1, 10, 11, 12, 14]

Тема 3. Міжнародна торгівля.

3.1. Міжнародна торгівля в системі економічних відносин

Міжнародна торгівля та її економічні основи. Причини появи міжнародної торгівлі. Теорії міжнародної торгівлі та їх еволюція.

Види міжнародної торгівлі. Структура світової торгівлі. Основні сучасні тенденції світової торгівлі у структурному та географічному плані. Показники міжнародної торгівлі.

Сутність та сегменти світового ринку, структура світових товарних ринків. Характеристика основних товарних ринків готової продукції,

продовольчих та сировинних товарів. Особливості світової торгівлі послугами.

Особливості ціноутворення у міжнародній торгівлі. Фактори ціноутворення. Міжнародна ціна. Множинність міжнародних цін. Систематизація цін у міжнародній торгівлі. Знижки у міжнародній торгівлі.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [3, 5, 6, 7, 8, 9, 12]

Інформаційні ресурси: [6, 9, 10, 13, 14]

3.2. Міжнародна торговельна політика

Необхідність регулювання зовнішньої торгівлі з боку держави. Сутність протекціонізму та лібералізму у міжнародних економічних відносинах. Форми та принципи введення протекціонізму. Вплив протекціонізму на національну економіку.

Тарифні і нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі. Митно-тарифне регулювання міжнародних економічних відносин. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі: кількісні, приховані, фінансові. Міжнародний демпінг, його мета, види та наслідки для національної економіки.

Інституціональне регулювання міжнародної торговельної діяльності. Рівні регулювання міжнародної торгівлі. Міжнародні інститути та організації, що регулюють міжнародну торгівлю.

Сучасний стан, перспективи та основні проблеми зовнішньої торгівлі України.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [5, 7, 8, 9, 11, 12, 15]

Інформаційні ресурси: [6, 9, 10, 13, 14]

Тема 4. Міжнародні інвестиції.

Сутність і форми міжнародного руху капіталів, його масштаби, динаміка та географія. Інвестиційний клімат та інвестиційні ризики.

Наслідки міжнародного руху капіталу для країн-експортерів та країн-імпортерів.

Основні форми міжнародного руху капіталу. Прямі й портфельні інвестиції. Мотиви підприємництва за кордоном.

Сутність та види вільних економічних зон. Перспективи їх розвитку у світі та в Україні. Система міжнародних гарантій інвестицій.

Проблеми та перспективи залучення іноземних інвестицій в економіку України.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [1, 5, 7, 8, 9, 13, 15]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 14]

Тема 5. Міжнародний кредит.

Специфіка сучасних кредитних відносин. Форми міжнародного кредиту. Специфіка світового ринку позичкового капіталу. Розміщення кредитних ресурсів на міжнародних ринках капіталу. Кредитний рейтинг та вартість міжнародних кредитів.

Міжнародна боргова криза: причини та наслідки. Соціально-економічні наслідки регулювання боргової кризи. Лондонський та Паризький клуби кредиторів.

Міжнародні інститути системи валютно-кредитного регулювання: Міжнародний валютний фонд, група Світового банку (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Міжнародне агентство розвитку). Європейські та інші регіональні валютно-фінансові установи.

Вплив міжнародних валютно-фінансових установ на національну економіку країн з різним рівнем розвитку. Роль іноземних кредитів в економічному розвитку України.

Рекомендована література:

Базова: [1-3]

Допоміжна: [1, 5, 7, 8, 9, 13, 15],

Інформаційні ресурси: [2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 14]

Тема 6. Світовий ринок праці. Міжнародна трудова міграція.

Сутність, причини та форми міжнародної міграції робочої сили. Історичний аспект розвитку трудової міграції у світі. Характеристика сучасного стану міжнародної трудової міграції. Основні напрями трудової міграції у географічному аспекті. Світові центри тяжіння робочої сили.

Наслідки міжнародного руху робочої сили для країн-експортерів та країн-імпортерів. Дискримінація іноземної робочої сили та основні заходи щодо її зменшення.

Національне та міжнародне регулювання зовнішньої трудової міграції. Роль Міжнародної Організації Праці (МОП) в регулюванні трудової міграції.

Проблеми трудової міграції в Україні. Міжнародні угоди України з питань зовнішньої трудової міграції.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [5, 7, 8, 9, 15]

Інформаційні ресурси: [1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МІЖНАРОДНА ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ (МІЖНАРОДНА МАКРОЕКОНОМІКА)

Тема 7. Світова валютна система.

Сутність міжнародної валютної системи, її складові. Основні етапи становлення міжнародної валютної системи: Золотий стандарт, Бреттон-Вудська система, Ямайська система. Європейська валютна система.

Поняття валюти та її види. Сутність валютного курсу. Конвертованість валют. Валютний курс та макроекономічний стан у країні. Валютна політика, як інструмент державного регулювання економіки. Роль центрального банку, державного бюджету, валютних бірж у встановленні валютних курсів.

Валютний режим та порядок визначення валютного курсу: гнучкий, фіксований, «валютний коридор» та інші. Валютний курс та валютний ризик. Основні принципи запобігання валютних ризиків.

Проблеми валютного регулювання в Україні.

Рекомендована література:

Базова: [1-3]

Допоміжна: [5, 7, 9, 15]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 9, 14]

Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс.

Сутність та форми міжнародних розрахунків. Склад платіжного балансу країни. Активне та пасивне сальдо платіжного балансу та їх вплив на макроекономічне становище. Основні методи вирівнювання платіжного балансу країни. Роль міждержавного кредитування у вирівнюванні платіжного балансу. Зв'язок між валютним курсом і платіжним балансом.

Платіжний баланс України та основні тенденції його розвитку. Проблеми співробітництва України із міжнародними валютно-фінансовими установами.

Рекомендована література:

Базова: [1-3]

Допоміжна: [5, 7, 9, 15]

Інформаційні ресурси: [2, 3, 9, 14]

Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція.

Суть і передумови інтеграції країн у економічній сфері. Процеси і сутність трансформації міжнародних економічних відносин.

Рівні, форми та особливості економічної інтеграції.

Основні інтеграційні угруповання світу. Європейська економічна інтеграція.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [2, 5, 7, 8, 9, 15]

Інформаційні ресурси: [3, 4, 10, 11, 12, 13, 14]

Тема 10. Глобалізація та економічний розвиток

Причини виникнення та суть глобальних проблем. Суперечливість процесу глобалізації. Переваги та негативні наслідки процесу глобалізації.

Основні глобальні проблеми сучасності. Демографічна проблема. Роззброєння і його роль у вирішенні глобальних проблем. Економічні аспекти міжнародного тероризму на сучасному етапі. Екологічна криза і форми її впливу на світову економіку. Паливно-енергетична та сировинна проблеми. Продовольча проблема. Проблеми економічного відставання окремих країн.

Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем і розвитку світового господарства.

Рекомендована література:

Базова: [1-3; 6]

Допоміжна: [4, 5, 8, 13, 14]

Інформаційні ресурси: [3, 4, 10, 11, 12, 13, 14]

Тема 11. Інтеграція України у світову економіку.

Об'єктивна необхідність та умови інтеграції України в сучасну міжнародну економічну систему. Стратегічні напрямки інтернаціоналізації української економіки.

Нові форми залучення України до міжнародної економічної системи. Членство України у міжнародних організаціях та участь в інтеграційних угрупованнях.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1, 2, 6, 10, 15]

Інформаційні ресурси: [5, 6, 10, 11, 14]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 <i>Міжнародний рух товарів і факторів виробництва</i>						
Тема 1. Міжнародна економічна система	10	2	2			6
Тема 2. Міжнародна економічна діяльність	10	2	2			6
Тема 3.1. Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин	14	4	4			6
Тема 3.2. Міжнародна торговельна політика	12	2	2			8
Тема 4. Міжнародні інвестиції	14	4	2			8
Тема 5. Міжнародний кредит	14	4	2			8
Тема 6. Світовий ринок праці. Міжнародна трудова міграція	16	4	4			8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	90	22	18			50
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 <i>Міжнародна валютно-фінансова система та світовий фінансовий ринок. Міжнародна економічна інтеграція</i>						
Тема 7. Світова валютна система	14	4	4			6
Тема 8. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс	12	2	2			8
Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція	12	2	2			8
Тема 10. Глобалізація економічного розвитку	12	2	2			8
Тема 11. Інтеграція України у світову економіку	10	2	2			6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	12	12			36
Усього годин	150	34	30			86

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Міжнародна економічна система</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>1. Міжнародна економіка та її структура. 2. Міжнародні економічні відносини: суб'єкти та об'єкти. Структура світового господарства. 3. Сучасні умови розвитку світового господарства.</p>	2
2	<p>Тема 2: Міжнародна економічна діяльність</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>1. Середовище міжнародних економічних відносин. Міжнародна економічна діяльність. 2. Світове господарство: сутність, становлення та розвиток. 3. Міжнародний поділ факторів виробництва. Міжнародний поділ праці та його особливості на сучасному етапі. 4. Міжнародна мобільність факторів виробництва.</p>	2
3.1	<p>Тема 3.1. Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>1. Сутність та значення міжнародної торгівлі. 2. Теорії міжнародної торгівлі та їх еволюція. 3. Види міжнародної торгівлі. 4. Структура та сучасні тенденції міжнародної торгівлі. 5. Показники міжнародної торгівлі. 6. Особливості міжнародної торгівлі послугами. 7. Ціноутворення в міжнародній торгівлі.</p>	4
3.2	<p>Тема: 3.2. Міжнародна торговельна політика</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>1. Зовнішньоторговельна політика: сутність, значення та види. 2. Митно-тарифне регулювання міжнародних економічних відносин. 3. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. 4. Інституціональне регулювання міжнародної торговельної діяльності</p>	2
4	<p>Тема 4. Міжнародні інвестиції</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>1. Сутність, причини та форми міжнародного руху капіталу. 2. Особливості сучасного етапу міжнародного руху капіталу. 3. Форми міжнародних інвестицій. 4. Методи міжнародного інвестування. 5. Вільні економічні зони і офшори.</p>	4

1	2	3
5	<p>Тема 5. Міжнародний кредит</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародний кредит в системі міжнародних економічних відносин. 2. Види міжнародного кредиту. 3. Структура світового фінансового ринку. 4. Міжнародні інститути системи валютно-кредитного регулювання. 	4
6	<p>Тема 6. Світовий ринок праці. Міжнародна трудова міграція</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, причини та показники трудової міграції 2. Основні види міжнародної міграції 3. Хвилі міжнародної міграції робочої сили 4. Особливості напрямів міжнародної трудової міграції. Міжнародні центри тяжіння робочої сили 5. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили 6. Регулювання міжнародної трудової міграції 7. Україна в процесах міжнародної міграції робочої сили. 	4
7	<p>Тема 7. Світова валютна система</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні валютні відносини та валютна система. 2. Еволюція світової валютної системи. 3. Валюта, її види. Конвертованість валюти. 4. Валютний курс та валютна політика. 	4
8	<p>Тема 8. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні розрахунки та їх основні форми. 2. Економічний зміст платіжного балансу та методологія його складання 	2
9	<p>Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та основні риси міжнародної інтеграції. 2. Форми міжнародної інтеграції. 3. Особливості інтеграційних процесів у світі. 	2
10	<p>Тема 10. Глобалізація та економічний розвиток</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність глобалізації. Причини та основні ознаки глобалізації. 2. Глобальні проблеми та шляхи їх вирішення. 	2
11	<p>Тема 11. Інтеграція України у світову економіку</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови участі України в інтеграційних процесах. 2. Особливості інтеграції України. 3. Шляхи інтеграції України та її інтеграційні орієнтири. 	2
Разом		34

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Міжнародна економічна система</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>1.1. Сутність світової економіки та міжнародних відносин.</p> <p>1.2. Загальні риси світового господарства. Міжнародні економічні відносини: суб'єкти та об'єкти</p> <p>1.3. Структура і суперечності розвитку сучасного світового господарства. Інтернаціоналізація господарського життя</p>	2
2	<p>Тема 2: Міжнародна економічна діяльність</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>2.1. Світові економічні зв'язки та їх розвиток. Міжнародна економічна діяльність.</p> <p>2.2. Світове господарство: сутність, становлення та розвиток.</p> <p>2.3. Міжнародний поділ праці та його особливості на сучасному етапі. Форми міжнародного поділу праці: спеціалізація, кооперація, комбінування, концентрація.</p> <p>2.4. Міжнародна мобільність факторів виробництва.</p>	2
3.1	<p>Тема 3.1. Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>3.1.1. Міжнародна торгівля та її економічні основи.</p> <p>3.1.2. Теорії міжнародної торгівлі та їх еволюція.</p> <p>3.1.3. Види міжнародної торгівлі. Структура та сучасні тенденції міжнародної торгівлі.</p> <p>3.1.4. Показники міжнародної торгівлі.</p> <p>3.1.5. Особливості міжнародної торгівлі послугами.</p> <p>3.1.6. Особливості ціноутворення в міжнародній торгівлі.</p>	4
3.2	<p>Тема: 3.2. Міжнародна торговельна політика</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>3.2.1. Необхідність регулювання зовнішньої торгівлі з боку держави. Сутність протекціонізму та лібералізму у міжнародних економічних відносинах</p> <p>3.2.2. Тарифні і нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі.</p> <p>3.2.3. Міжнародний демпінг, його мета, види та наслідки для національної економіки.</p> <p>3.2.4. Інституціональне регулювання міжнародної торговельної діяльності.</p>	2

1	2	3
4	<p>Тема 4. Міжнародні інвестиції</p> <p>План:</p> <p>4.1. Сутність і форми міжнародного руху капіталів, його масштаби, динаміка та географія.</p> <p>4.2. Інвестиційний клімат та інвестиційні ризики.</p> <p>4.3. Форми міжнародних інвестицій.</p> <p>4.4. Методи міжнародного інвестування.</p> <p>4.5. Сутність та види вільних економічних зон.</p>	2
5	<p>Тема 5. Міжнародний кредит</p> <p>План:</p> <p>5.1. Специфіка сучасних кредитних відносин.</p> <p>5.2. Форми міжнародного кредиту.</p> <p>5.3. Специфіка світового ринку позичкового капіталу..</p> <p>5.4. Міжнародні інститути системи валютно-кредитного регулювання.</p>	2
6	<p>Тема 6. Світовий ринок праці. Міжнародна трудова міграція</p> <p>План:</p> <p>6.1. Сутність, причини та форми міжнародної міграції робочої сили.</p> <p>6.2. Характеристика сучасного стану міжнародної трудової міграції.</p> <p>6.3. Особливості напрямів міжнародної трудової міграції. Світові центри тяжіння робочої сили</p> <p>6.4. Наслідки міжнародного руху робочої сили для країн-експортерів та країн-імпортерів.</p> <p>6.5. Національне та міжнародне регулювання зовнішньої трудової міграції.</p> <p>6.6. Проблеми трудової міграції в Україні.</p>	4
7	<p>Тема 7. Світова валютна система</p> <p>План:</p> <p>7.1. Сутність міжнародної валютної системи, її складові.</p> <p>7.2. Основні етапи становлення міжнародної валютної системи.</p> <p>7.3. Поняття валюти та її види. Сутність валютного курсу. Конвертованість валют.</p> <p>7.4. Валютний курс та валютна політика, як інструмент державного регулювання економіки.</p>	4

1	2	3
8	<p>Тема 8. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс</p> <p>План:</p> <p>8.1. Сутність та форми міжнародних розрахунків</p> <p>8.2. Склад платіжного балансу країни. Активне та пасивне сальдо платіжного балансу та вплив на макроекономічне становище.</p> <p>8.3. Основні методи вирівнювання платіжного балансу країни.</p> <p>8.4. Проблеми співробітництва України із міжнародними валютно-фінансовими установами.</p>	2
9	<p>Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція</p> <p>План:</p> <p>9.1. Суть і передумови інтеграції країн у економічній сфері</p> <p>9.2. Рівні, форми та особливості економічної інтеграції.</p> <p>9.3. Основні інтеграційні угруповання світу.</p>	2
10	<p>Тема 10. Глобалізація та економічний розвиток</p> <p>План:</p> <p>10.1. Причини виникнення та суть глобальних проблем.</p> <p>10.2. Основні глобальні проблеми сучасності.</p> <p>10.3. Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем і розвитку світового господарства</p>	2
11	<p>Тема 11. Інтеграція України у світову економіку</p> <p>План:</p> <p>11.1. Об'єктивна необхідність та умови інтеграції України в сучасну міжнародну економічну систему</p> <p>11.2. Стратегічні напрямки інтернаціоналізації української економіки.</p> <p>11. 3. Форми залучення України до міжнародної економічної системи.</p>	2
Всього		30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Міжнародна економічна система</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>1.1.Форми міжнародних економічних відносин. Структура світового господарства.</p> <p>1.2.Основні етапи формування світового господарства.</p> <p>1.3.Інтернаціоналізація виробництва. Інтернаціоналізація капіталу.</p> <p>1.4.Транснаціоналізація. Загальна характеристика транснаціональних корпорацій, їх вплив на економіку певних країн.</p>	6
2	<p>Тема 2. Міжнародна економічна діяльність</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>2.1. Середовище міжнародних економічних відносин.</p> <p>2.2. Сутність, умови та етапи розвитку міжнародного поділу праці. Межі міжнародного поділу праці.</p> <p>2.3. Позитивні та негативні наслідки міжнародного поділу праці.</p> <p>2.4. Еволюція світового ринку</p>	6
3.1	<p>Тема 3.1. Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>3.1. Сутність та сегменти світового ринку, структура світових товарних ринків.</p> <p>3.2. Характеристика основних товарних ринків готової продукції, продовольчих та сировинних товарів.</p> <p>3.3. Фактори ціноутворення. Міжнародна ціна. Множинність міжнародних цін.</p> <p>3.4. Знижки у міжнародній торгівлі.</p>	6
3.2	<p>Тема 3.2. Міжнародна торговельна політика</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>3.2.1.Форми та принципи введення протекціонізму. Вплив протекціонізму на національну економіку.</p> <p>3.2.2. Митно-тарифне регулювання міжнародних економічних відносин. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі: кількісні, приховані, фінансові.</p> <p>3.2.3. Рівні регулювання міжнародної торгівлі. 3.2.4. Міжнародні інститути та організації, що регулюють міжнародну торгівлю.</p> <p>3.2.4. Сучасний стан, перспективи та основні проблеми зовнішньої торгівлі України.</p>	8

1	2	3
4	<p>Тема 4. Міжнародні інвестиції</p> <p>План:</p> <p>4.1. Наслідки міжнародного руху капіталу для країн-експортерів та країн-імпортерів.</p> <p>4.2. Прямі й портфельні інвестиції. Мотиви підприємництва за кордоном. Перспективи їх розвитку у світі та в Україні.</p> <p>4.3. Система міжнародних гарантій інвестицій.</p> <p>4.4. Проблеми та перспективи залучення іноземних інвестицій в економіку України.</p>	8
5	<p>Тема 5. Міжнародний кредит</p> <p>План:</p> <p>5.1. Розміщення кредитних ресурсів на міжнародних ринках капіталу. Кредитний рейтинг та вартість міжнародних кредитів.</p> <p>5.2. Міжнародна боргова криза: причини та наслідки.</p> <p>5.3. Лондонський та Паризький клуби кредиторів.</p> <p>5.4. Вплив міжнародних валютно-фінансових установ на національну економіку країн з різним рівнем розвитку.</p> <p>5.5. Роль іноземних кредитів в економічному розвитку України</p>	8
6	<p>Тема 6. Світовий ринок праці. Міжнародна трудова міграція</p> <p>План:</p> <p>6.1. Історичний аспект розвитку трудової міграції у світі.</p> <p>6.2. Дискримінація іноземної робочої сили та основні заходи щодо її зменшення.</p> <p>6.3. Роль Міжнародної Організації Праці (МОП) в регулюванні трудової міграції.</p> <p>6.4. Міжнародні угоди України з питань зовнішньої трудової міграції.</p>	8
<p>Теми рефератів за змістовим модулем 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закони розвитку світового господарства. 2. Основні тенденції та суперечності розвитку МЄВ. 3. Місце України у сучасному міжнародному поділі праці. 4. Розвиток відкритої економіки та проблеми економічної безпеки. 5. Досвід і перспективи співробітництва України та ООН. 6. ТНК і суверенітет країн: пошук балансу інтересів. 7. Оцінка потенційних і реальних умов залучення іноземних інвестицій в економіку України. 8. Проблеми формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні. 		

1	2	3
	<p>9. Проблеми створення і функціонування вільних економічних зон в Україні. 10. Кредити міжнародних фінансових організацій та їх вплив на розвиток національних економік.</p> <p>11. Кредити МВФ, МБРР та СБРР – «за» і «проти».</p> <p>12. Міжнародне кредитування української економіки.</p> <p>13. Світова фінансова криза, її причини і наслідки для країн світу.</p> <p>14. Світогосподарський досвід формування інвестиційної привабливості середовища в державах та їх співтовариствах.</p> <p>15. Офшорні зони та компанії: особливості функціонування.</p> <p>16. Соціально-економічні наслідки міграції для країн-експортерів.</p> <p>17. Соціально-економічні наслідки міграції для країн-імпортерів.</p> <p>18. Соціально-економічні наслідки «відпливу умів» для країн світу.</p> <p>19. Проблеми регулювання світового ринку праці.</p>	3
7	<p>Тема 7. Світова валютна система</p> <p>План:</p> <p>7.1. Сутність міжнародної валютної системи, її складові.</p> <p>7.2. Роль центрального банку, державного бюджету, валютних бірж у встановленні валютних курсів.</p> <p>7.3. Валютний режим та порядок визначення валютного курсу, валютний ризик. Основні принципи запобігання валютних ризиків.</p> <p>7.4. Проблеми валютного регулювання в Україні..</p>	6
8	<p>Тема 8. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс</p> <p>План:</p> <p>8.1. Сутність та форми міжнародних розрахунків</p> <p>8.2. Роль міждержавного кредитування у вирівнюванні платіжного балансу. Зв'язок між валютним курсом і платіжним балансом.</p> <p>8.3. Платіжний баланс України та основні тенденції його розвитку</p>	8
9	<p>Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція</p> <p>План:</p> <p>9.1. Процеси і сутність трансформації міжнародних економічних відносин.</p> <p>9.2. Основні інтеграційні угруповання світу. Європейська економічна інтеграція.</p>	8

1	2	3
10	<p>Тема 10. Глобалізація та економічний розвиток</p> <p>План:</p> <p>10.1. Суперечливість процесу глобалізації. Переваги та негативні наслідки процесу глобалізації.</p> <p>10.2. Основні глобальні проблеми сучасності.</p> <p>10.3. Проблеми економічного відставання окремих країн.</p>	8
11	<p>Тема 11. Інтеграція України у світову економіку</p> <p>План:</p> <p>11.1. Умови інтеграції України в сучасну міжнародну економічну систему</p> <p>11.2. Стратегічні напрямки інтернаціоналізації української економіки.</p> <p>11.3. Членство України у міжнародних організаціях та участь в інтеграційних угрупованнях.</p>	6
<p>Теми рефератів за змістовим модулем 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічні наслідки запровадження євро для країн світу. 2. Реформування світової валютної системи: причини та напрями. 3. Етапи розвитку валютного ринку України. 4. Проблема конвертованості гривні та шляхи її розв'язання. 5. Платіжний баланс України, стан, структура, динаміка. 6. Головні протиріччя процесів глобалізації та регіоналізації. 7. Наслідки глобалізації для країн, що розвиваються. 8. Динаміка макроекономічного розвитку країн Центральної та Східної Європи після приєднання до ЄС. 9. Реалії та проблеми інтеграції України у світове господарство. 10. Стратегічний вибір України у XXI столітті: інтеграційний аспект. 11. Стратегія економічного співробітництва України та ЄС. 		
Всього		86

8. Методи навчання

Для досягнення мети та завдань курсу, впродовж лекційних та семінарських занять передбачено застосування наступних методів навчання:

- за джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція, консультація; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, ситуаційні завдання;
- за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний;
- за рівнем самостійної розумової діяльності використовуються

методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький;

- за рівнем інноваційності: ситуаційного аналізу, ігрові імітаційні технології, дискусія, робота в групах.

Відповідно до Положення про організацію навчання студентів НАСОА за індивідуальним графіком, як виняток, студенти 3 курсу першого (бакалаврського) рівня у разі неможливості відвідувати заняття з поважних причин, що підтверджено відповідними документами, мають змогу отримати індивідуальний графік навчання, що дає їм право, визначеним у п.2.2 Положення, бути відсутніми на лекційних, семінарських та практичних заняттях та передбачає самостійне опрацювання студентом навчального матеріалу.

Студент, який має право на індивідуальний графік навчання, протягом перших двох тижнів нового семестру складає графік за визначеною формою (додаток 2 до Положення), погоджує його з кожним викладачем дисциплін, передбачених навчальним планом відповідного семестру.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком повинні своєчасно та в повному обсязі виконувати задання поточного і модульного контролів на платформі Moodle або представляти виконані завдання особисто викладачеві під час консультацій. Виконання індивідуального графіку навчання є підставою для допущення студента до екзаменаційної сесії на загальних підставах.

Консультування студентів, як мають індивідуальний графік навчання, здійснюється за семестровим графіком консультацій викладача. Окремий час консультування цих студентів не передбачено.

За виконання індивідуального графіку навчання відповідає студент.

9. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Міжнародна економіка» використовуються наступні методи контролю знань:

Поточний контроль:

Робота на семінарських заняттях:

- тестовий контроль (передбачений темами Т2 – Т11) – 2 бали;
- виконання практичних завдань (Т1, Т4, Т5, Т6, Т7, Т8) – 5 балів.

Студент може отримати по 3 бали за доповідь з презентацією за тематикою питань семінарських занять.

Додаткова оцінка, яку може отримати студент у разі недостатньої кількості балів за поточний контроль – 5 балів за кожен змістовий модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату (презентації) з обов'язковим його захистом під час проведення викладачем консультацій з дисципліни згідно затвердженого графіку.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОА та Положення про академічну доброчесність у НАСОА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості

освіти в НАСOA, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми».

Модульний контроль. При вивченні курсу передбачається написання 2-х модульних контрольних робіт у формі тестування на платформі Moodle. Максимальна оцінка, яку може отримати студент за кожну роботу – 10 балів.

Підсумковий контроль. Екзамен проводиться у формі тестування на платформі Moodle. Максимальна оцінка за екзамен – 30 балів.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Міжнародна економіка» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК	T7	T8	T9	T10	T11	МК	30	100
5	2	2	7	7	7	10	7	7	2	2	2	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Міжнародна економіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / Укладачі Н.В.Резнікова, В.В.Пархоменко. Київ: НАСОА, 2022 (в електронній формі, розміщений на платформі Moodle).

2. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Міжнародна економіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / Укладач В.В. Пархоменко. Київ: НАСОА, 2022. 38 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6766>

3. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Міжнародна економіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / Укладачі Н. В. Резнікова, В. В. Пархоменко. Київ: НАСОА, 2022. 69 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6768>

4. Тести для самоперевірки, завдання для поточного (модульного) та підсумкового контролю знань здобувачів (в електронній формі, розміщені на платформі Moodle).

12. Рекомендована література

Базова

1. Міжнародна економіка: підручник для ВНЗ / за ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона; Міністерство освіти і науки України. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 560 с.

2. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 416 с.

3. Міжнародні економічні відносини: підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.

4. Резнікова Н. В. Економічна кон'юнктура розвинених країн: навч. посіб. у 2-х ч. Ч. 1. Теоретичні основи дослідження економічної кон'юнктури розвинених країн. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 421 с.

5. Резнікова Н. В. Економічна кон'юнктура розвинених країн : навч. посіб. у 2-х ч. Ч. 2. Практичні аспекти дослідження економічної кон'юнктури розвинених країн. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 392 с.

6. Резнікова Н.В. Глобальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин. Київ: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2017. 540 с.

Допоміжна

1. Bulakh T., Ivashchenko O., Lytvyn O. The Evaluation of Investment Cooperation of Ukraine with EU Countries. *Статистика України*. 2018. № 4. С. 50–56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/su_2018_4_8
2. Lytvyn O., Bulakh T., Ivashchenko O., Grynchak N. Formation of Innovative Economy of Ukraine in the Context of European Union Association Agreement. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol. 42(1). P. 5-16. URL: <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/336>
3. Reznikova N., Ivashchenko O., Aslanova E. США, Китай і Мексика в центрі торгової війни: зміст та специфіка розгортання економічних конфліктів в XXI столітті. *Wojna – konflikt – spór. Obszary rywalizacji w przestrzeni międzynarodowej*, Tom 1 / R. Kordonski, A. Kordonska, Ł. Muszyński (red.). Olsztyn–Lwów: Instytut Nauk Politycznych UWM w Olsztynie. 2020. S. 133-157. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/4710>
4. Reznikova N., Ivashchenko O. Projections of deglobalization in the contemporary international economic relations in the context of the paradigm of globalism. *Bulletin of Mariupol State University. Series: Economics*. 2018. Vol.15. С.98-106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_ek_2018_15_14.
5. Амеліна І.В., Попова Т.Л., Владимиров С.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 256с.
6. Булах Т.М., Іващенко О.А., Плахотнікова Л.О. Аналіз стану та тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. № 1-2. С. 59-68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2019_1-2_9.
7. Економіка зарубіжних країн: Підручник / С.В. Войтко, О.А. Гавриш, О.М. Згуровський, С.В. Нараєвський. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2017. 400 с.
8. Резнікова Н. В. Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна детермінанта міжнародних економічних відносин. Київ: Вістка, 2016. 216 с.
9. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник [5-те вид., перероб. та допов.] / О.П. Гребельник; Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 410 с.
10. Ігнатенко Т. С., Пархоменко В. В., Тарасенко А. Г. Україна в сучасних інтеграційних процесах: передумови та проблеми. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. №4. С. 83–91. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/4508>
11. Іващенко О.А. Ефекти торговельного протекціонізму крізь призму антидемпінгової політики. *Міжнародні відносини*. Серія «Економічні науки». 2018. № 16. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ес_n/article/view/3552
12. Козак Ю.Г. Міжнародна торгівля: навч.посіб. [4-е видання]. Київ: ЦУЛ, 2019. 400с.

13. Козак Ю.Г. Транснаціональні корпорації: навч.посіб. / Ю. Г. Козак, С. О. Якубовський, О .В. Савчук [та інш.]; [2-ге видання]. Київ: ЦУЛ, 2019. 512 с.

14. Резнікова Н. В., Іващенко О. А., Курбала Н. В. Ретроспективний аналіз альтернативних підходів до виокремлення розвинених країн: фінансовий, індустриальний, цифровий та інноваційний виміри розвитку. *Ефективна економіка*. 2020. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?n=9&y=2020>

15. Румянцев А. П., Румянцева Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2017. 298 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Веб-портал «Human Development Report». URL: <http://www.hdr.undp.org>.

2. Матеріали I-VII Міжнародних науково-практичних конференцій «Бізнес-аналітика в управлінні зовнішньоекономічної діяльності». URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/847>

3. Офіційний веб-сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: <http://www.ebrd.com/>

4. Офіційний веб-сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/>

5. Офіційний веб-сайт Міжнародної фінансової корпорації. URL: <http://www.ifc.org/>

6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

8. Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції. URL: <http://www.iom.org>

9. Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL: <http://www.ilo.org>

10. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.bank.gov.ua>

11. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>

12. Офіційний сайт Організації об'єднаних націй. URL: <http://www.un.org>

13. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org>

14. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>